

МОРАМО ОПЕТ ПОСТАТИ СТРАШНИ

Пише: Герман Садулајев

На Истоку постоји оваква парабола. Једном је кобра одлучила да постане светац и отпузала је до монаха да га пита како да постигне светост и нирвану. Монах је рекао: мораш се заветовати на ахимсу (ненасиље) и престати да гризеш друга жива бића својим отровним зубом. Змија је пристала и положила завет.

Али животиње у шуми, чим су сазнале да их змија више неће боцкати, почеле су да је малтретирају и да јој се ругају. Неко је шутне шапом, неко удари граном, неко јој се покаки на главу док спава. Чак и зец, последња кукавица, ни тај није могао да прође, а да не понизи змију. Змија је дуго трпела, али је онда, очајна, опет отпузала до монаха. Змија је рекла: учитељу, све сам урадила како си рекао! Али сад ме сви малтретирају, иако никоме не чиним зло и никога не дирам! Монах је рекао: не треба боцкати. Него, ти надувај капуљачу. Змија је разумела и отпузала. Убрзо је на свом путу срела мајмуна, који је, по обичају, из досаде, хтео да је убоде штапом. Али чим се мајмун приближио, кобра је устала, надувала капуљачу и избацила рачvasti језик, као да се спрема да нападне. Мајмун је одмах бацио штап и одгалопирао кроз грање у џунглу, гласно цичећи да је змија поништила завет и да ће сад свима да се освети, да ће да изубада и побије све животиње. И више нико није дирао змију. Наставила је да се подвизава, али су је се животиње плашиле више него раније и нико је није спречавао да медитира како би достигла светост и нирвану.

Ми смо већ смо заборавили шта је изазвало перестројку и како су почеле све Горбачовљеве реформе које су довеле до највеће геополитичке катастрофе 20. века. Сећамо се кооператива, приватизационих чекова, разних површинских појава као што је Березовски, али се не сећамо најважније ствари. У књизи Андреја Рудаљова „1991. Време пропадања” изненада сам пронашао то заборављено. Борба за мир! Горбачов је испливао на таласу „разоружања” и „борбе за светски мир”. Покојник је наивно веровао да ће он „дати пример” – и цео свет ће га следити. Сви ће се разоружати и живети у миру. Чак је одлучено и да се елиминше конфронтација између два система, капиталистичког и социјалистичког. Најпре је била теза о „мирној коегзистенцији”, затим о „конвергенцији”, а онда су једноставно укинули социјализам и усвојили капиталистичке вредности. Не зато да би се обогатили Березовски, Ходорковски и остали. Не! Ви се просто не сећате зашто је све почело. Само да рата не буде!

Сви смо се плашили трећег светског рата. Нуклеарног рата. Тај ужас је живео у нашим сновима. А и на јави нас је стално прогонио. Од детињства. Сад нуклеарног оружја нема мање (сад га је више), а средства испоруке се нису погоршала (него побољшала), а ми из неког разлога скоро уопште не размишљамо о нуклеарној катастрофи, ретко је помињемо и уопште се не плашимо. А тада смо се стварно плашили.

Можда то није био наш страх? Можда нам је то пренео Запад (кроз неспретну совјетску пропаганду и „борбу за мир“)? А сад се Запад не плаши, јер мисли да ће гарантовано победити, бомбардовати нас и прекрити кишобраном противракетне одбране (ПРО). Глупи Запад. Никакав ПРО им неће помоћи. Једна од десет ракета пробија било који систем противракетне одбране и стиже до циља. И нема више твоје Америке.

Ми смо прихватили и поздравили Горбачова јер нас је избавио од страха. Страх од неизбежног рата, од нуклеарне апокалипсе. Били смо му захвални на томе. Наивни, ми смо веровали да долази „детант“. Уосталом, код нас је долетела Саманта Смит (девојка из Америке, која је 1982. писала писмо совјетском генералном секретару Јурију Андропову о потреби спречавања рата, године 1983, на позив Андропова, посетила СССР, а године 1985. погинула у потпуно случајној авионској несрећи, наравно, у САД) и још неки рокери тамо у Америци певали су: „Надамо се да и Руси воле своју децу“ (што значи да неће започети нуклеарни рат). Тада смо били толико дирнути овом песмом. Како је дивна! Они (Американци) се уздају у нас! Нисмо умели да прочитамо страшну расну увреду ушивену у ову песму: Руси су гори од животиња, чак и животиње дефинитивно воле своју децу, а у односу на Русе, томе се можемо само надати. Не само Горбачов, сви смо били наивне будале. Тако жестоко су нас обманули.

Као резултат „детанта“, напустили смо Европу, демонтирали Берлински зид, повукли све наше војне базе и практично распустили наше трупе. „Пуковник Васин је дошао на фронт са својом младом женом“ (вероватно је реч о Раиси Горбачовој, која је тада, такође, била вољена, иако су о њој састављали вицеце). „Пуковник Васин је окупио свој пук и рекао им: идемо кући!“ Овако је певао Борис Гребеншчиков и опет смо били дирнути: како је све то исправно! Како тачно речено! „Ратујемо већ 70 година“ (1987. је прослављена 70. годишњица Велике октобарске социјалистичке револуције), „учили су нас да је живот битка. Али према новим обавештајним подацима, ми смо били у рату сами са собом.“

Да! Учили су нас да је живот борба, али то није тако. Просто смо били у рату сами са собом. А живот је Дизниленд, Мекдоналдс

и Холивуд. Ето шта су од нас сакрили проклети комунисти! Мислили смо: сад ће се и Америка разоружати, а НАТО ће бити распуштен. Кома сад треба тај НАТО?

Али НАТО се није распао. НАТО је почео да заузима све војне базе које смо оставили у Источној Европи. Приближавајући се нашим новим, скраћеним границама, НАТО је бомбардовао и уништио Југославију. И широм света су почели да комадују, убијајући људе у Ираку, Авганистану, Либији – свуда. И није имао ко да се супротстави.

Запад се није задовољио чињеницом да се СССР распао. Потпалили су Кавказ, Придњестровље, Чеченију, па Украјину. Свуда су гурнули свој новац, своје оружје, своје емисаре. А онда тупо послали своје трупе. Уопште се нису устручавали. А пред ким да се устручавају? Кога да се плаше? Нема никога.

Не, Борисе Борисовичу. Имали смо праве наставнике. Живот је заиста борба. А у шуми живе звери, које твоју мирољубивост и разоружаност доживљавају као кукавичлук и слабост – и почињу да те уништавају. А ако ниси страшан, онда си мртав.

Ми морамо поново постати страшни (за непријатеље, а поуздани за пријатеље). То се зове: надувавање кобрине капуљаче. Морамо показати своју пуну одлучност да се боримо. На тај начин можемо избећи рат. Немојте никоме причати да смо ми у ствари мирољубиви људи, да волимо децу (и не само своју) и не једемо људско месо. То је наша војна тајна. Председник је већ рекао главно: спремни смо за сваки развој догађаја. Ми ћемо одговорити на напад, чак и ако то буде значило смак света. Отићи ћемо у рај, а они ће просто умрети.

Нисам одмах схватио шта је то, о чему се ради. У дубини душе сам се колебао. Али сад разумем. Ради се о томе да се ми више не плашимо. Сад нека се плаше они. Ми смо спремни. Ми се више не плашимо никога и ничега.

СПЕЦИЈАЛНА ОПЕРАЦИЈА У КУЛТУРИ

Пише: Платон Беседин

Филозофу Теодору Адорну приписује се следећа фраза: „После Аушвица, свака поезија је немогућа”. У оригиналу то звучи овако: „После Аушвица, свака реч у којој се чују узвишене ноте лишена је права на постојање.” Суштина је у томе да је култура у којој је сазрео нацизам недостојна права на постојање. Адорнове речи су умногоме – стид преживелих. И то је углавном оправдано. Али не може се порећи да је поезија – или, шире, уметност – по-